

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE I FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I GJEOGRAFISË

PROGRAM

Drejtimi: **Master Shkencor Gjeografi**

Lënda: ARKITEKTURA, ANTROPIZIMI DHE VLERAT ESTETIKE TE PEISAZHIT

<i>Pedagogu:</i>	Prof. Asoc. Dr. Jostina DHIMITRI
<i>Ngarkesa:</i>	3 ETCS (18 leksione dhe 18 seminare)
<i>Lloji i lëndës:</i>	me zgjedhje
<i>Programi i studimit:</i>	Master Shkencor Gjeografi
<i>Viti/semestri:</i>	I/I

Shkurtesë: Kursi “Arkitektura, antropizimi dhe vlerat estetike te peisazhit” synon në pajisjen e studenteve me konceptet dhe vlerësime ndaj raportit të sjelljes së njeriut me territorin ku ai jeton. Studentët njihen me interpretimin e proceseve në territor, si dhe me aktorët (njerezit, institucionet, forcat) që mundësojnë krijimin e një peisazhit të caktuar. Duke njohur kulturën dhe strukturën shoqërore në periudha të ndryshme historike arrihet të lexohet një peisazhi. Njohja e tij në periudha të ndryshme historike, si paraindustriale, gjatë revolucionit industrial, gjatë zhvillimeve teknologjike dhe ndikimit në modelim, të zonave të gjelbra, të qyteteve regjionale, janë në fokusin e studimit gjatë këtij kursi. Dizenjimi i një territori përcakton formën dhe karakterin e tij. Element të rëndësishëm janë vlerësimi i rolit të elementeve natyrore në influencën e modelimit të territorit.

Temat e leksioneve:

1. Hyrje. Arkitektura, antropizimi dhe vlerat estetike të peisazhit si element njohës dhe vlerësues në përcaktimin e formës, karakterit dhe modelimin e një zone.
2. Problematika dhe instrumenta të analizës së territorit. (Informacionet bazë, Instrumentat e përpunimit të infomacionit dhe të dhënave, instrumentat komunikues)
3. Sistemet natyrore: sistemet hidrike, ujërat siperfaqësore dhe ato nëntokësore, sistemi i zonave të lagështa, sistemet bregdetare, burimet natyrore, sistemet malore.
4. Forma e Tokës, natyra dhe klima. Forma e zonave urbane.
5. Si kanë evoluar peisazhet urbane te sotme: peisazhet urbane paraindustriale, nën ndikimin e Revolucionit Industrial;
6. Si kanë evoluar peisazhet urbane te sotme: gjatë viteve 1950 deri tek peisazhet urbane regjionale.
7. Idete që modelojnë zonat urbane: zona urbane moderniste, tradicionale, zonat e gjelbra.
8. Instrumentat për dizenjimin e peisazheve urbane dhe vlerat e tyre.
9. Si ti bëjmë vendbanimet e qendrueshme: Urbanizmi ekologjik, ndikimi i transportit, menazhimi i ujërave.
10. Si ti bëjmë vendbanimet e qendrueshme: infrastruktura e gjelbër dhe energjia e rinovueshme.

11. Vendbanimet në moshën e informacionit.
12. Ruajtja e qyteteve të vjetra: zonat historike, ripërdorimi i ndërtesave të vjetra, ruajtja e trashëgimisë industriale.
13. Modelimi i zonave të reja urbane.
14. Sfidat e zonave informale dhe disavantazhet e periferive, peizazhet e tyre.
15. Problemet urbane dhe zgjidhjet mjedisore

Forma e kontrollit dhe vlerësimit

- Detyrim frekuentimi në:	70% të seminareve
- Angazhimi në seminare:	10% e notës
- Testi: në javën e 7-të	10% e notës
- Detyra e kursitose ese:rreth 10 faqe format A4, TNR, 12, hapësira 1.5):	20% e notës
- Kontrolli përfundimtar: provim me shkrim	60% e notës
- Gjithsej:	100%

Literatura bazë:

1. Dhimitri J. Cikëlleksionesh
 2. Dhamo S., "Analiza e territorit dhe e vendbanimeve", Tirane 2012-2013.
- Literature plotësuese:**
3. Guri S., "Arkitekturamjedisore (Analizamjedisore e veprave urbane dheinxhinieria e valwve)", Tirane 2004
 4. Spiro K. "The City Shaped: Urban Patterns and Meanings Through History", Bulfinch / Little Brown & Co, 1991: "Introduction: The City as Artifact; The City in History" fq. 9 – 41
 5. Barnett J., "The Fractured Metropolis"HarperCollins, 1995, Kapitulli 5 "How the Metropolis Split Apart" fq. 95 – 118
 6. Barnett J., 'City Design: Modernist, Traditional, Green and Systems Perspectives', Routledge 2011.
 7. Barnett J., 'RedesigningCities: Principles, Practice, Implementation', PlannersPress, 2003.
 8. SuzukiH etj. Kapitulli 2: 'LessonsfromSustainable Transit-OrientedCities', Transforming Cities with Transit, World Bank Publications, 2013, fq. 49-70
 9. FosterJ. etj, "The value of green infrastructure for urbanclimate adaptation," in Center for Clean Air Policy, (February) 2011, pp. 1-35

MIRATOI

Përgjegjësi i Departamentit

Prof. Dr. Romeo HANXHARI

Tiranë, 2016